

Landbruksdepartementet
Postboks 8007 Dep

0030 OSLO

10.12.2003

Deres ref.:

Saksbehandler: Bernt Østnor
Direkte innvalg: 51 51 67 95

Saksnr. 03/04732-002
Løpenr. 027926/03
Arkivnr. 243 V00 &00

FORSKRIFT OM TILSKUDD TIL SPESIELLE MILJØTILTAK I LANDBRUKET OG TILSKUDD TIL NÆRINGS- OG MILJØTILTAK I SKOGBRUKET - HØRINGSUTKAST

En vil innledningsvis gi uttrykk for at STILK-ordningen har vært et viktig økonomisk bidrag til bl.a. bevaring av verneverdig bebyggelse og tiltak for begrensning av næringsavrenning fra landbruksområder i Rogaland.

Når det gjelder kulturminner, har den utvilsomt gjort sitt til at tapet av disse er blitt mindre enn det ellers ville vært. Likevel har det vært en svakhet at veiledningsapparatet knyttet til praktisk utførelse av restaureringsarbeidet ikke har vært tilsvarende styrket. En kunne i mange tilfeller fått enda bedre resultater dersom veiledere med kulturminnefaglig og håndverksmessig kompetanse kunne fulgt opp stønadmottakerne både i planleggings- og gjennomføringsfasen. Fagfolkene i fylkeskommunen har desverre for liten kapasitet til å kunne yte slik service i tilstrekkelig grad. Det er for øvrig ønskelig at utgifter til bistand fra kulturminnefaglig og bygningsteknisk konsulent kunne inngå i grunnlaget for tilskudd. Kommunene bør stimuleres til å gi tilskudd til de prosjektene og tiltakene som vil være viktige ut fra et miljø- og kulturminnesynspunkt.

Når det gjelder næringsavrenning, har STILK-ordningen bl.a. bidratt til opprettelse av en rekke renseparker. Ordningen har slik sett bl.a. vært medvirkende til at fosfor-tilførslene fra landbruksområder til de meget utsatte jærvassdragene i den senere tid er redusert med ca 3,6 tonn pr år.

Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i landbruket

§ 1 Formål

Det bør nærmere defineres hva som legges i begrepene "miljøverdier" og "miljøtiltak". Dette er begreper som, dersom de ikke gis et nærmere innhold, kun gir vage holdepunkter for prioritering av tiltak for både søker og for kommunene. Rett nok skal kommunene foreta tildeling på bakgrunn av utarbeidete "tilskuddsstrategier", men igjen vil det være behov for et klarere grunnlag å vurdere disse på, ettersom innholdet i disse strategiene er tenkt å få konsekvenser for den enkelte kommunes tildelingspott fra fylkesmannen.

Det er for eksempel uklart hvorvidt kulturverdier, god estetikk vedrørende nye bygninger, eller "miljøgoder for allmenheten", er inkludert. En ser det som positivt at ett av de områdene det spesielt fokuseres på, er reduksjon av forurensningen fra landbruket. I definisjonen av miljøverdier

POSTADRESSE
Postboks 130
4001 Stavanger

BESØKSADRESSE
Arkitekt Eckhoffsgt. 1
4010 Stavanger

TELEFON
51 51 66 00

TELEFAKS
51 51 68 90

BANKGIRO: 3201.05.50520

E-POST:

INTERNETT: www.rogaland-f.kommune.no

må imidlertid også nyere tids og førhistoriske kulturminner og kulturlandskap, og muligheter for allmenn ferdsel, opplevelseskvalitet og allmenne miljøgoder også inngå og komme klart til uttrykk.

§ 2 Virkeområde

I § 2 står det at "forskriften gjelder for prosjekter/tiltak på landbrukseiendommer som ligger i LNF-området i kommuneplanens arealdel eller område regulert til jordbruk..." Her bør begrepet "jordbruk" skiftes ut med "landbruk", ettersom landbruk også omfatter skogbruk. Videre står det i forskriften "...samt i områder vernet etter lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern og 9 juni 1978 nr. 50 om kulturminner". Landbrukseiendommer som er regulert til "spesialområde for bevaring" etter Pbl. § 25.6 bør også omfattes av forskriften.

§ 3 Vilkår

I § 3 er følgende uklart: "...til eier av landbrukseiendom, eller til enhver som har fått tillatelse av landbrukseiendommens eier til gjennomføring av tiltak..." Her trengs det en definisjon av "eier av landbrukseiendommen" eller en henvisning til hvor dette begrepet er definert. Denne paragrafen kan leses slik at det ikke lenger er mulig å gi tilskudd til bygninger i jordbrukets kulturlandskap der eier ikke selv driver gard. Eksempelvis vil bygninger som inngår i jordbrukets kulturlandskap, men som nå er fraskilte bruk, ikke kunne motta støtte. Utskilte bygninger vil, på bakgrunn av kravet om at foretaket må ha rett til produksjonstilskudd, ikke lenger kunne motta tilskudd. Dette mener vi må endres slik at også eiere som ikke selv driver gard kan motta støtte.

§ 5 Tilskudd til kulturlandskapstiltak og forurensningstiltak

Tilsvarende som det i § 1 er behov for en nærmere definisjon av begrepene, er det behov for klarere retningslinjer for hvilke tiltak som omfattes av forskriften. På samme måte mener en derfor at det vil være oppklarende både for søker, kommuner og fylkesmenn dersom det her gis en noe fyldigere beskrivelse. Tiltak for å bevare nyere tids og førhistoriske kulturminner og kulturlandskap, bedre opplevelseskvalitet, øke mulighetene for allmenn ferdsel bør her settes på lik linje med å hindre/ redusere forurensning og ivareta øvrige miljøverdier.

§ 6 Søknad og søknadsfrist

Det vil være en fordel med en felles søknadsfrist for kommunene for å gi forutsigbarhet og bedre service for søkerne. Videre mener vi at tilskudd ikke bør gis uten at det foreligger en miljøplan og at begge trinn i miljøplanen er oppfylt. Ved tildeling på grunnlag av for eksempel kulturminneverdier, må kulturminneverdiene være omtalt og dokumentert gjennom miljøplanen. Kommunens og fylkeskommunens kulturetat vil kunne bidra med opplysninger om kulturverdiene.

§ 8 Administrasjon, dispensasjon og klage.

Kommunens retningslinjer og praktisering av tildeling må være i samsvar med kommunale planer og relevant lovverk, deriblant kulturminneloven.

Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket.

§ 1-1 Formål

Som i "forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i landbruket", er det behov for å definere nærmere hva som forstås med "miljøverdier", utover det som i forskjellige sammenhenger nevnes av villmarkspregede områder, spesielle biotoper og friluftskvaliteter. Det påpekes i den forbindelse at ikke alle miljøkvaliteter dreier seg om "sammenhenger i skognaturen" (§ 4-4). Det bør klart fremgå at nyere tids og førhistoriske kulturminner og kulturlandskap, stier, løyper, vann, vassdrag og andre forhold som gir grunnlag for allmenn ferdsel og opplevelseskvaliteter også er en del av dette.

§ 2-1 Generelt

I § 2-1 står det at "...det kan også ...gis tilskudd...til skjøtsel av skog i sammenheng med kulturminner". Her bør det legges til at skjøtsel av skog ved kulturminner bør skje i samsvar med aktuelt lovverk for kulturminner. I siste setning "...det skal ikke gis tilskudd til skogplanting...", bør det legges til at det ikke skal gis tilskudd til skogplanting i områder med verdifulle kulturlandskapsverdier/kulturminneverdier. Det skal heller ikke gis tilskudd til treskogsskifte fra løvskog til barskog.

§ 3-1 Generelt

Det bør legges til at etablerte skogsbilveier som har mottatt offentlig tilskudd må være åpne for allmenn ferdsel til fots og på tråsykkel.

§ 3-2 Vilkår

I § 3-2 står det at "Før anleggsarbeidet settes i gang, skal det foreligge en byggeplan som kommunen har godkjent". Her bør det tas med at byggeplanen skal være i samsvar med kulturminnemyndighetens krav. Neste setning bør endres fra "Det er et vilkår at veien blir vedlikeholdt til den standard som den opprinnelig ble bygget." til "Ved vedlikehold er det et vilkår at veien blir vedlikeholdt til den standard som den opprinnelig ble bygget og at den ikke utvides". Det bør også være et vilkår for tilskudd til veibygging at veiene er åpne for allmennferdsel; til fots eller på tråsykkel.

§ 4-1 Generelt og § 4-2 Miljøhensyn ved driftstilpasninger eller ikke-hogst

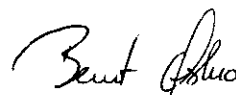
Det vises til kommentarer under § 1-1 om behovet for å presisere hva som legges i begrepet "miljøkvaliteter".

§ 4-3 Tilrettelegging for friluftsliv

§ 4-3 bør også omfatte tilrettelegging i forbindelse med kulturminner, slik at den blir hetende "§ 4-3 Tilrettelegging for friluftsliv og kulturminner". Setningen "...gis tilskudd til tiltak knyttet til å bevare og utvikle friluftskvaliteter..." bør endres til "...gis tilskudd til tiltak knyttet til å bevare og utvikle friluftskvaliteter og kulturminneverdier". Igjen bør både friluftskvaliteter og kulturminneverdier defineres nærmere. Med hensyn til friluftsliv bør tiltak som tilrettelegger for allmenn, ikke-kommersiell ferdsel prioriteres. Likedan bør tiltak som bedrer tilgangen til, eller opplevelsen av, områdets naturlige natur- og kulturkvaliteter prioriteres framfor "tyngre" faste installasjoner. Kulturminneverdier kan videre defineres som nyere tids og førhistoriske kulturminner og kulturlandskap.

Hilsen

Per Frøyland Pallesen
Regionalplansjef

Bernt Østnor
Tlf: 51 51 67 95
E-post: beos@rfk.rogaland-f.kommune.no

Kopi:
Riksantikvaren
Fylkesmannen i Rogaland, landbruksavdelingen